

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1927.

Andra kammaren.

Nr 4.

Tisdagen den 25 januari.

Kl. 3.30 e. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde av herr förste vice talmannen.

§ 1.

Justerades protokollen för den 17 och den 19 innevarande januari.

§ 2.

Avlämnades följande Kungl. Maj:ts propositioner, nämligen:

av herr statsrådet *Pettersson* propositionen, nr 49, angående utvidgning av Piteå hospital och asyl m. m.;

av herr statsrådet *Hellström* propositionerna:

nr 40, angående ytterligare ersättning till M. Nylén för ett av staten jämlikt förfoganderättslagen övertaget kaffeparti;

nr 42, angående lönerglering för befattningshavare vid statens centrala frökontrollanstalt m. m.;

nr 43, med förslag till lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden; och

nr 44, med förslag till lag om ändrad lydelse av 12, 13 och 15 §§ i lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden; samt

av herr statsrådet *Hamrin* propositionerna:

nr 46, angående förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 2 maj 1924 angående befrielse i vissa fall från erläggande av lastpenningar; och

nr 47, angående överförande till handels- och sjöfartsfonden av vid svenska handelskammarens i Schweiz avveckling uppkommen behållning.

Samtliga dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Föredrogos var för sig följande å kammarens bord vilande motioner; och hänvisades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 125 av herr *Vennerström m. fl.*; och

nr 126 av herr *Grapenson m. fl.*;

Andra kammarens protokoll 1927. Nr 4.

till statsutskottet motionerna:

- nr 127 av herr *Holmgren*;
- nr 128 av herr *Andersson* i Igelboda;
- nr 129 av herr *Bengtsson* i Norup *m. fl.*;
- nr 130 av herr *Bengtsson* i Norup;
- nr 131 av herrar *Fjellman* och *Holmgren*;
- nr 132 av herr *Törnkvist* i Karlskrona;
- nr 133 av herr *Holmström* i Stockholm *m. fl.*;
- nr 134 av herr *Olsson* i Golvvasta *m. fl.*;
- nr 135 av herrar *Olsson* i Ramsta och *Andersson* i Katrineholm;
- nr 136 av herr *Gardell* i Gans *m. fl.*;
- nr 137 av herrar *Anderson* i Råstock och *Lundgren*;
- nr 138 av herr *Lövgren* i Nyborg;
- nr 139 av herr *Hedlund* i Östersund;
- nr 140 av herrar *Högström* och *Olsson* i Gävle;
- nr 141 av herr *Eriksson* i Västbro;
- nr 142 av herr *Grapenson*;
- nr 143 av herr *Hedström m. fl.*;
- nr 144 av herr *Anderson* i Linköping;
- nr 145 av herr andre vice talmannen *Nilsson m. fl.*;
- nr 146 av herr *Englund*; och
- nr 147 av herr *Pettersson* i Bjälbo *m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionen nr 148 av herr *Pettersson* i Bjälbo *m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

- nr 149 av herr *Jönsson* i Revinge *m. fl.*;
- nr 150 av herr *Wagnsson*; samt
- nr 151 av herrar *Laurén* och *Jeppsson*.

Herr *Johansons* i Stockholm *m. fl.* nu föredragna motion nr 152 överlämnades, så vitt den rörde pensionsväsendet, till bankoutskottet, i vad den anginge jordbruksärenden, till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Härefter föredrogos och remitterades:

till bankoutskottet motionerna nr 153 och 154 av herr *Hage m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

- nr 155 av herr *Andrén m. fl.*;
- nr 156 av herr *Almquist m. fl.*; samt
- nr 157 och 158 av herr *Nilsson* i Antnäs *m. fl.*;

till bevillningsutskottet motionerna:

- nr 159 av herr *Eriksson* i Västbro *m. fl.*;
- nr 160 av herr *Bengtsson* i Norup *m. fl.*;
- nr 161 av herr *Bengtsson* i Norup;
- nr 162 av herr *Hedlund* i Östersund;
- nr 163 av herr *Thore*;
- nr 164 av herr *Christenson* i Södertälje *m. fl.*; samt
- nr 165 och 166 av herr *Nylander*;

till bankoutskottet motionerna:

- nr 167 av herr *Bengtsson* i Norup;
- nr 168 av herr *Gardell* i Gans *m. fl.*;
- nr 169—171 av herr *Kloo*;

- nr 172 av herrar *Hedlund* i Häste och *Sköld*;
- nr 173 av herrar *Petersson* i Lerbäcksbyn och *Fjellman*;
- nr 174 av herr *Lindskog*;
- nr 175 av herrar *af Ekenstam* och *Hagman*; samt
- nr 176 av herrar *Almquist* och *Svedman*;

till behandling av lagutskott motionerna:

- nr 177 av herr *Andersson* i Igelboda;
- nr 178 av herr *Törnkvist* i Karlskrona;
- nr 179 av herr *Vennerström*;
- nr 180 av herr *Leo*;
- nr 181 av herr *Laurén m. fl.*; och
- nr 182 av herr *Thore*;

till jordbruksutskottet motionen nr 183 av herr *Bengtsson* i Norup *m. fl.*;

till bankoutskottet motionen nr 184 av herr *Olsson* i Ramsta *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionen nr 185 av herr *Svensson* i Grönvik *m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 186 av herr *Gardell* i Gans *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

- nr 187 av herr *Hammarlund*;
- nr 188 av herr *Gustafson* i Kasenberg;
- nr 189 av herr *Lövgren* i Nyborg *m. fl.*;
- nr 190 av herrar *Brännström* och *Lövgren* i Nyborg;
- nr 191 av herr *Johanson* i Hallagården *m. fl.*;
- nr 192 av herr *Larson* i Tönnersa *m. fl.*;
- nr 193 av herr *Lilliecreutz m. fl.*;
- nr 194 av herr *Lilliecreutz*;
- nr 195 av herr *Lorichs m. fl.*; och
- nr 196 av herr *Sandberg m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionerna:

- nr 197 av herr *Andersson* i Grimbo;
- nr 198 och 199 av herr *Anderson* i Linköping *m. fl.*; och
- nr 200 av herr *Ernfors*;

till konstitutionsutskottet motionerna:

- nr 201 av herr *Bäcklund*;
- nr 202 av herr *Hage*; och
- nr 203 av herr *Bengtsson* i Kullen;

till statsutskottet motionerna:

- nr 204 av herr *Månsson* i Erlandsro *m. fl.*;
- nr 205 av herr *Johanson* i Huskvarna *m. fl.*;
- nr 206 av herr *Wagnsson*;
- nr 207 av herr *Eriksson* i Grängesberg *m. fl.*;
- nr 208 av herrar *Carlsson-Frosterud* och *Norsell*;
- nr 209 av herrar *Holmström* i Gävle och *Bäcklund*;
- nr 210 av herr *Hage m. fl.*;
- nr 211 av herr *Norsell*;
- nr 212 av herr *Anderson* i Storegården *m. fl.*;
- nr 213 av herr *Brännberg m. fl.*;
- nr 214 av herr *Vahlstedt*;
- nr 215 av herr *Lövgren* i Nyborg;
- nr 216 av herr *Bergström* i Bäckland; och
- nr 217 av herr *Hallén m. fl.*

Vidare föredrogs motionen nr 218 av herr *Andersson* i Ovanmyra *m. fl.*; och hänvisades motionen, så vitt den rörde pensionsväsendet till bankoutskottet, i vad den anginge jordbruksärenden till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Härefter föredrogs och remitterades till statsutskottet motionerna:

- nr 219 av herr *Johanson* i Hallagården *m. fl.*; och
- nr 220 av herr *Grapenson m. fl.*

Vid föredragning härfpå av herr *Weibulls* motion, nr 221, om importavgift för förädlade fruktträd *m. m.* yttrade:

Herr **förste vice talmannen**: Enär i förevarande motion frågor av olika beskaffenhet blivit sammanförda, vilket, jämlikt stadgande i § 55 fjärde stycket riksdagsordningen, icke må ske, finner jag mig förhindrad framställa proposition på motionens remitterande till utskott.

Herr förste vice talmannens propositionsvägran godkändes av kammaren.

Slutligen hänvisades

till bevillningsutskottet motionerna:

- nr 222 och 223 av herr *Weibull*;
- nr 224 av herr *Heiding m. fl.*;
- nr 225 av herr *Thore*;
- nr 226 av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*;
- nr 227 av herr *Anderson* i Storegården; och
- nr 228 av herr *Wallerius m. fl.*;

till bankoutskottet motionerna:

- nr 229 av herr *Hage m. fl.*;
- nr 230 av herr *Jönsson* i Revinge;
- nr 231—234 av herr *Bäcklund*;
- nr 235 av herr *Svensson* i Grönvik;
- nr 236 och 237 av herr *Holmström* i Gävle;
- nr 238 av herr *Bäckström*; och
- nr 239 av herr *Bengtsson* i Kullen;

till behandling av lagutskott motionerna:

- nr 240 av herr *Svensson* i Grönvik *m. fl.*;
- nr 241 av herr *Spångberg m. fl.*;
- nr 242 av herr *Andersson* i Grimbo;
- nr 243 av herr *Magnusson* i Skövde *m. fl.*; och
- nr 244 av herr *Bengtsson* i Kullen;

till jordbruksutskottet motionerna:

- nr 245 av herr *Nilsson* i Hörby *m. fl.*;
- nr 246 av herr *Jensen*;
- nr 247 av herr *Weibull m. fl.*;
- nr 248 av herr *Hedin m. fl.*;
- nr 249 av herr *Holmström* i Gävle;
- nr 250 och 251 av herr *Osberg*;
- nr 252 av herr *Samuelsson m. fl.*; och
- nr 253 av herr *Månsson* i Erlandsro *m. fl.*; samt

till tillfälligt utskott motionerna:

- nr 254 av herr *Magnusson* i Kalmar *m. fl.*;
- nr 255 av herr *Anderson* i Storegården *m. fl.*;

nr 256 av herrar *Öhman* och *Magnusson* i Skövde;
 nr 257 av herr *Dahlén m. fl.*; och
 nr 258 av herr *Mogård m. fl.*

§ 4.

Vidare föredrogs bankoutskottets utlåtande, nr 3, i anledning av väckt motion angående dyrtidstillägg åt den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen; och biföll kammaren därvid utskottets hemställan.

§ 5.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Holmström* i Gävle, nr 259, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 7, med förslag till avlöningsreglemente för officerare och underofficerare på aktiv stat m. fl.;

herr *Bäcklund*, nr 260, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 7, med förslag till avlöningsreglemente för officerare och underofficerare på aktiv stat m. fl.; samt

herrar *Weijne* och *Wagnsson*, nr 261, angående statsbidrag till skjutsning av fortsättningsskolpliktiga barn.

Dessa motioner bordlades.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

§ 7.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Nilsson</i> i Hörby	under 5 dagar fr. o. m. den 25 jan.,
» <i>Persson</i> i Falla	» 8 » » » 25 »
» <i>Jönsson</i> i Boa	» 6 » » » 25 »
» <i>Nilsson</i> i Tånga	» 4 » » » 25 »
» <i>Svensson</i> i Grönvik	» 4 » » » 26 »
» <i>Paulsen</i>	» 7 » » » 26 »

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.21 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Onsdagen den 26 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 20 innevarande januari.

§ 2.

Herr statsrådet *Meurling* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 45, angående indragning av telegrafullmäktige m. m.

Denna proposition bordlades.

§ 3.

I enlighet med därom den 21 i denna månad fattat beslut skulle nu företagas val av tio ledamöter och tio suppleanter i vart och ett av de fem tillfälliga utskott, kammaren beslutit tillsätta; och anställdes först val av ledamöter i första tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 160 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Wagnsson*,
» *Lindmark*,
» *Öhman*,
» *Dahlén*,
» *Holmdahl*,
» *Mosesson*,
» *Englund*,
» *Gardell* i Stenstu,
» *Mogård* och
» *Andrén*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 4.

Härefter företogs val av ledamöter i andra tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 81 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa valsedlar upptogs 80 namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Brännberg*,
» *Holmström* i Gävle,
fru *Thüning*,
herr *Holmberg*,
fröken *Wellin*,

herr *Lundén*,
 » *Högström*,
 » *Petersson* i Broaryd,
 » *Lundkvist* och
 » *Hedin*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 5.

Vidare företogs val av ledamöter i tredje tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 70 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Lagerkwist*,
 » *Leffler*,
 » *Eklund*,
 » *Werner*,
 » *Anderson* i Linköping,
 » *Bergström* i Bäckland,
 » *Andersson* i Falkenberg,
 » *Andersson* i Ovanmyra,
 » *Bergström* i Hälsingborg och
 » *Bernström*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 6.

Vid nu anställt val av ledamöter i fjärde tillfälliga utskottet avlämnades 42 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Lindberg*,
 » *Lilliecreutz*,
 » *Isacsson*,
 » *Pettersson* i Köping,
 » *Weibull*,
 » *Schill*,
 » *Herou*,
 » *Olsson* i Högby,
 » *Morfeldt* och
 » *Larson* i Tönnersa.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 7.

Härpå företogs val av ledamöter i femte tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 48 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Blomquist*,
 » *Laurén*,
 » *Hansson* i Trollhättan,

herr *Västberg*,
» *Rudén*,
» *Olsson* i Hov,
» *Norsell*,
» *Eriksson* i Västbro,
» *Ahl* och
» *Alströmer*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 8.

Anställdes val av suppleanter i första tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 28 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Mårtenson*,
» *Grapenson*,
fru *Vessman*,
herr *Frost*,
» *Göranson*,
» *Björling*,
» *Weijne*,
» *Hammarlund*,
» *Olsson* i Broddbo och
» *Fager*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 9.

Härefter företogs val av suppleanter i andra tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 31 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa valsedlar upptogo 30 namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Weijne*,
» *Göranson*,
» *Sundström*,
» *Smedh*,
» *Wirsell*,
» *Bodén*,
» *Andersson* i Tungelsta,
» *Svensson* i Högsjöhult,
» *Sandberg* och
» *Persson* i Falla.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 10.

Vidare företogs val av suppleanter i tredje tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 30 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa valsedlar upptogo 29 namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Samuelsson*,
 » *Hedström*,
 » *Mårtenson*,
 » *Sundström*,
 » *Johansson* i Väby,
 » *Olsson* i Broddbo,
 » *Högström*,
 » *Hammarlund*,
 » *Bodén* och
 » *Fager*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 11.

Vid nu anställt val av suppleanter i fjärde tillfälliga utskottet avlämnades 31 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Andersson* i Löbbo,
 » *Persson* i Falla,
 fru *Nordgren*,
 herr *Mogård*,
 » *Svedman*,
 » *Sandberg*,
 fru *Ekberg*,
 herr *Svensson* i Högsjöhult,
 » *Lundgren* och
 » *Hedström*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 12.

Slutligen anställdes val av suppleanter i femte tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 32 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Spångberg*,
 » *Svedman*,
 » *Smedh*,
 » *Lundkvist*,
 » *Johansson* i Väby,
 » *Lundgren*,
 » *Morfeldt*,
 » *Olsson* i Högby,
 » *Björling* och
 » *Wirsell*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 13.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 3—12 här ovan omförmälda valen.

§ 14.

Föredrogs var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till statsutskottet propositionen, nr 49, angående utvidgning av Piteå hospital och asyl m. m.;

till jordbruksutskottet propositionerna:

nr 40, angående ytterligare ersättning till M. Nylén för ett av staten jämlikt förfoganderättslagen övertaget kaffeparti;

nr 42, angående lönereglering för befattningshavare vid statens centrala frökontrollanstalt m. m.;

nr 43, med förslag till lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden; och

nr 44, med förslag till lag om ändrad lydelse av 12, 13 och 15 §§ i lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden;

till bevillningsutskottet propositionen, nr 46, angående förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 2 maj 1924 angående befrielse i vissa fall från erläggande av lastpenningar; samt

till statsutskottet propositionen, nr 47, angående överförande till handels- och sjöfartsfonden av vid svenska handelskammarens i Schweiz avveckling uppkommen behållning.

§ 15.

Vidare föredrogs var för sig och remitterades till statsutskottet följande på kammarens bord liggande motioner, nämligen:

nr 259 av herr *Holmström* i Gävle; och

nr 260 av herr *Bäcklund*.

Ang. motionen nr 261 inom andra kammaren.

Vid härpå skedd föredragning av motionen nr 261, av herrar *Weijne* och *Wagnsson*, angående statsbidrag till skjutsning av fortsättningsskolpliktiga barn yttrade

Herr **talmannen**: Enär denna motion avser en anslagsfråga av beskaffenhet att böra hänvisas till statsutskottet, men tiden för väckande av motioner, tillhörande ständigt utskotts behandling, vid motionens avgivande redan var tilländalupen, finner jag mig förhindrad framställa proposition på dess remitterande till utskott.

Härefter anförde:

Herr **Wagnsson**: Herr talman! Det är naturligtvis förmätet att gent emot herr talmannen i en sådan fråga som denna hävda en annan uppfattning, men då, som de ärade kammarledamöterna torde erinra sig, enligt långvarig praxis i denna kammare liknande motioner brukat remitteras till tillfälliga utskott, skall jag för min del be att få framställa ett yrkande om remiss också beträffande denna motion.

Jag fäster då först och främst uppmärksamheten på, att i motionen begäres det endast, att riksdagen i *skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning*, huruvida och på vilka villkor statsbidrag må utgå till skjutsning av folkskolepliktiga barn, samt att Kungl. Maj:t därefter för riksdagen måtte framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda. Det begäres alltså

ingenting annat än en riksdagsskrivelse, i vilken man önskar få denna fråga ställd under utredning. Skulle man nu börja tillämpa helt strikt den åskådningen, att endast sådana utredningar, som icke kunna förorsaka statsverket några utgifter, skulle få behandlas av de tillfälliga utskotten, komme detta givetvis att medföra, att dessa utskott i det närmaste bleve arbetslösa och kunde anmäla sig hos statens arbetslöshetskommission för att där eventuellt få något nödhjälpsarbete.

Jag styrkes i min uppfattning om att här icke tillämpats denna praxis tidigare därigenom, att senast under fjolåret, alltså vid 1926 års riksdag, framkommo ett par motioner av likartad beskaffenhet, som då remitterades till tillfälligt utskott. Då väckte exempelvis herr Fjellman i andra kammaren en motion nr 347 med begäran »att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående privatbankens insättares samt innehavares av privatbankens icke till fullo inlösta postremissväxlar begäran om ersättning för deras genom privatbankens konkurs lidna förluster». Det var alldeles tydligt en utredning, som syftade till en statsutgift, och där kammaren anslöt sig till den uppfattningen, att ett skrivelseförslag med yrkande om denna utredning borde behandlas av tillfälligt utskott. Herr Vennerström har också vid fjolårets riksdag i en motion berört »den dramatiska scenkonstens allmänna tillstånd och behov *med särskild vikt lagd vid den medverkan och det understöd*, som från statsmakternas sida kan anses påkallad för konstens främjande inom landet» — också det en begäran om utredning, som eventuellt kunde mynna ut i en utgift för statsverket.

Jag skall därför tillåta mig yrka, att kammaren för sin del måtte besluta, att proposition på remiss här från talmannens sida skall framställas.

Herr förste vice talmannen **Hamilton**: Herr talman! Jag medger, att det är ganska svårt att draga upp en gränslinje mellan de motioner, som skola remitteras till ständigt och till tillfälligt utskott. Det har varit praxis i denna kammare sedan en del år tillbaka att tillämpa bestämmelserna i detta avseende ganska milt, och man har remitterat frågor till tillfälligt utskott, som måhända bort gå till ständigt utskott. I första kammaren är man strängare i sitt omdöme härvidlag. Talmanskonferensen tog emellertid i övervägande för något år sedan — jag kommer icke ihåg vilket år — huruvida man icke borde kunna tillämpa samma praxis i andra som i första kammaren, och man kom överens om att så göra. Enligt det beslut, som då fattades i talmanskonferensen, skulle varje ärende, som berör ett anslag, sålunda även om utredning rörande behovet av ett anslag, hänvisas till det ständiga utskott, som skulle taga frågan om hand, därest utredningen skulle visa, att anslag vore av behovet påkallat. Talmannen har sålunda i detta fall allenast följt den riktlinje, som angivits i detta talmanskonferensens beslut.

Jag hemställer därför, att kammaren måtte biträda den uppfattning, som talmannen här uttalat.

Herr **Sävström**: Herr talman! Det lider nog intet tvivel, att talmannen följt den uppfattning, som givits tillkänna inom talmanskonferensen — därom äro väl alla kammarens ledamöter fullt på det klara. Men jag kan ändå icke underlåta att giva uttryck för den uppfattning, jag personligen har.

Det vill nämligen förefalla mig, som om en långt strängare tolkning för närvarande göres gällande vid remiss av motioner, än vad tidigare varit fallet. Jag är viss om, att vid början av min riksdagstid en motion sådan som den föreliggande utan vidare skulle remitterats till tillfälligt utskott. Nu gör sig emellertid en annan tolkning gällande. Jag vill säga, att det vore otrevligt, om man här skulle företaga en omröstning om huruvida motionen skall remitteras

Ang. motionen
nr 261 inom
andra kam-
maren.
(Forts.)

Ang. motionen
nr 261 inom
andra kam-
maren.
(Forts.)

eller icke. Det vore icke vidare behagligt. Men jag vill uttrycka den förhoppningen, att man åtminstone vid en annan riksdag måtte komma dithän, att talmanskonferensen icke tillämpade så stränga metoder, som man här tycks vara på väg att vilja göra, när det gäller remiss av dylika motioner. Ty hur skall det vara möjligt för den enskilde riksdagsmannen att så strängt draga upp dessa gränslinjer? Resultatet kommer naturligtvis att bli, att den motionstid, som går utöver motionstiden för ständiga utskott, hädanefter kommer att räknas som obefintlig. Ty var och en kommer att sörja för, att alla motioner komma att väckas under de första tio dagarna av riksdagstiden, emedan man eljest riskerar att få dem remitterade.

Herr Wagnsson: I anslutning till vad herr Sävström här anfört, ber jag att få fästa uppmärksamheten på att när riksdagen tog ett initiativ till skolskjutsar för folkskolebarn, skedde det efter en motion, som var remitterad till och behandlad av första tillfälliga utskottet år 1924. Efter den strängare praxis, som, efter vad herr förste vice talmannen gör gällande, skall ha tillämpats från och med 1925, ha dessa två fall, som jag i mitt förra anförande här åberopat — de tilldrogo sig vid fjolårets riksdag — inträffat, där denna kammare åtminstone tillämpat en liberalare tolkning av de regler, talmanskonferensen då överenskom om.

Jag tror, att det är av viss vikt, att denna kammare fasthåller vid de synpunkter, som tidigare gjort sig gällande här.

Herr Bengtsson i Norup: Herr talman! Det är ju riktigt, att det kan vara gränsfall, där man kan stå tveksam, men säkert är, att om denna motion väckts innan tiden utlöpt för väckande av motioner till ständiga utskott, hade nog denna motion blivit remitterad till statsutskottet. Då så är förhållandet, torde ändå den mening, som herr talmannen här framställt, vara riktig. Även om man nu vill vara mild i sitt omdöme, är det kanske ändå klokt, att inte driva frågan till sin spets med votering i en så glest besatt kammare som nu och därmed få fram ett beslut, som dock inte kan vara ett säkert uttryck för kammarens ställning.

Jag ber därför att få understödja herr talmannens mening.

Herr andre vice talmannen Nilsson: Jag ansluter mig också till talmannens uppfattning i avseende å detta remissärende. Det kan ju inte vara lämpligt att i ena kammaren tillämpa en praxis och i den andra en annan. Det riktigaste är, att man förfar på enahanda sätt. Det lider intet tvivel, att om motionen hade varit väckt tidigare så skulle den ha kommit att remitteras till statsutskottet. Så kan ej ske.

Jag hemställer därför, att kammaren ville ansluta sig till talmannens uppfattning.

Herr Bäcklund: Herr talman! Jag förstår mycket väl, att det kan vara ganska svårt för kammarens ledamöter att gå emot talmannens och talmanskonferensens uppfattning i denna fråga, men å andra sidan är det en principfråga för riksdagsledamöterna såsom sådana, huruvida de skola låta sig nöja med remissvägran, när en debatt kommit upp i frågan och olika meningar göra sig gällande. Då är det fråga om, huruvida talmannens mening skall bli fastslagen för framtiden, ty det gäller naturligtvis inte bara denna motion, utan det kommer ju också att gälla övriga motioner, som tangerar denna gräns. Och här har ju tidigare tillämpats en mycket liberalare tolkning, när det har varit fråga om att remittera motioner till tillfälligt utskott. Det är under de två sista åren, som möjligtvis den tolkning har ifrågasatts, som nu talmannen har

inlagt i vägran att remittera denna motion. Men tidigare har det aldrig varit fråga om annat än att en motion, som gällt skrivelse, blev remitterad till tillfälligt utskott. Någon remissvägran förekom ju nästan aldrig. Därför har det en rent principiell betydelse, huruvida kammarens ledamöter skola låta sin rätt att motionera till tillfälligt utskott om skrivelseförslag inskränkas på ett sätt, som här är ifrågasatt. Jag ber av den anledningen, herr talman, att få hävda kammarledamöternas rätt och ber att få instämma med herr Wagnsson.

*Ang. motionen
nr 261 inom
andra kam-
maren.
(Forts.)*

Herr Björkman: Herr talman! Jag vill bara stryka under just den synpunkt, som andre vice talmannen anlade, att man måste i båda kamrarna försöka få enhetlig praxis. Det har tydligtvis varit så, att härvidlag har mellan kamrarna funnits någon liten skiftning. Nu har emellertid talmanskonferensen, efter att ha granskat grundlagens föreskrifter och lämpligheten av den ena eller andra praxis, funnit, att andra kammaren gått för långt i avseende å remittering till tillfälligt utskott. Jag ber även att få vända mig mot den siste ärade talaren och vad han sade därom, att vi nu skola hävda rätten att med motion komma till tillfälligt utskott. Det är väl tvärtom mera viktigt, att vi, ifall, där tvekan råder, hävda rätten att en motion kommer till det utskott, som kan ha en större och vidare överblick över ärendenas gång, nämligen det ständiga utskottet. Jag anser därför, att den praxis, som på senaste tid har gällt här i kammaren, inte har varit gagnelig, utan att det är mycket lämpligare, att vi följa den praxis, som varit gällande i medkammaren och som talmanskonferensen nu gått in för.

Herr Hallén: Herr talman! Jag tycker, att det är inte riktigt lämpligt att blanda in första kammaren och dess praxis här, och allra minst av den siste ärade talaren, som brukar göra sig till talesman för den synpunkten, att det skall finnas en viss karaktärsskillnad mellan kamrarna, och om den kan bevaras så, att man här tillämpar en annan praxis, är det inte alls ur vägen. Det är en alldeles ovidkommande synpunkt, om man i en formell riksdagsfråga håller sig till olika praxis. Det, som skall vara avgörande för kammarledamöterna, är den sakliga bedömningen, frågan, om de anse, att en sådan motion är av den art, att den bör behandlas av tillfälligt utskott. Ledamöterna skola ge sin mening tillkänna alldeles oavsett huruvida man tillämpar samma eller motsatt praxis i medkammaren.

Sedan överläggningen angående herr talmannens vägran att framställa proposition på remiss till utskott av ifrågavarande motion härmed förklarats avslutad, gav herr talmannen propositioner på 1:o) att kammaren måtte godkänna herr talmannens propositionsvägran och 2:o) att kammaren måtte yrka, att proposition å motionens remitterande till utskott skulle framställas; och fann herr talmannen den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Herr Wagnsson begärde emellertid votering, i anledning varav efter given varsel följande voteringsproposition upplästes och godkändes samt anslogs:

Den, som vill, att kammaren godkänner herr talmannens vägran att framställa proposition på remiss till utskott av herrar Weijnes och Wagnssons ifrågavarande motion, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren yrkat att proposition på remiss skall framställas.

Ang. motionen
nr 261 inom
andra kam-
maren.
(Forts.)

Sedan kammarens ledamöter härefter intagit sina platser samt voteringspropositionen blivit ännu en gång uppläst, företogs omröstning med tillämpning av upprensingsförfarandet; och befanns därvid flertalet hava röstat för ja-propositionen, vadan kammaren godkänt herr talmannens propositionsvägran.

§ 16.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Lindberg*, nr 262, angående begränsning av gifta kvinnors användande i statstjänst;

herr *Olsson* i Hov, nr 263, angående vinnande av ett bättre ekonomiskt utbyte av de lokala ecklesiastika avlöningstillgångarna;

herr *Anderson* i Linköping m. fl., nr 264, om ändrad lydelse av § 12 riksdagsordningen;

herr *Lindmark*, nr 265, angående befogenhet för länsstyrelse att ålägga väghållningsdistrikt att bidra till kostnaden för vägundersökning; samt

herrar *Hallén* och *Jonsson*, nr 266, angående inrättande av mellaninstanser för folkskoleväsendet i domkapitlens ställe.

Dessa motioner bordlades.

§ 17.

Herr talmannen tillkännagav, att förslag uppgjorts till fördelning av de motioner, som hänvisats till behandling av tillfälligt utskott; och var detta förslag, som nu upplästes, så lydande:

Förslag till fördelning av de inom andra kammaren väckta motioner, vilka blivit hänvisade till behandling av tillfälligt utskott.

Till behandling av första tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Vennerström m. fl.*, nr 119, angående åtgärder till främjande av den svenska sceniska konstens utövning;

herr *Anderson* i Linköping m. fl., nr 198, angående anordnande av idrottslig och förberedande militär utbildning vid läroanstalter och skolor;

herr *Anderson* i Linköping m. fl. nr 199, angående anordnande för skolungdom av frivillig, till ferietid förlagd militärutbildning, avseende förberedelse till reservofficersutbildning; och

herr *Ernfors*, nr 200, angående beredande av större möjlighet för skoldistrikt att vid minskning av antalet barn indraga skolor eller skolavdelningar.

Till andra tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Pehrsson* i Göteborg, nr 73, angående vissa av enskilda föreningar eller klubbar anordnade nöjeställningars inordnande under gällande bestämmelser för offentliga tillställningar;

fröken *Wellin*, nr 75, angående beredande av särskild kompetens för fullgörande av vissa med styresmansbefattning för sjukvårdsanstalt förenade åligganden; och

herr *Gardell* i Gans m. fl., nr 186, angående omläggning av gällande bestämmelser om ersättning till besiktningsmän vid under offentlig kontroll ställda slakterier.

Till tredje tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Törnkvist* i Karlskrona, m. fl. nr 118, angående utsträckt användning av svensk gatsten vid vägars iordningställande;

herr *Andersson* i Grimbo, nr 197, angående ökat skydd mot skadegörelse å växande ungskog; och

herr *Dahlén m. fl.*, nr 257, angående förbud för polismän och åklagare att driva privat advokatverksamhet.

Till fjärde tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Magnusson* i Kalmar m. fl., nr 254, angående inordnandet i dyrortsgrupperingen av vissa från det samhälle de tillhöra avlägset boende tjänstemän;

herr *Anderson* i Storegården m. fl., nr 255, angående taxorna vid statens kraftverk m. m.; och

herr *Mogård m. fl.*, nr 258, angående ett ekonomiskt tillfredsställande anordnande av de ecklesiastika avlöningstillgångarnas förvaltning.

Till femte tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Osberg*, nr 74, angående tillsyn över och granskning samt beskattning av donationer och stiftelser;

herr *Laurin*, nr 107, om vidgad rätt att vid tävlingar använda totalisator;

herr *Hage*, nr 120, angående kontroll över användningen och redovisningen av vissa böter och vitesandelar; och

herrar *Öhman* och *Magnusson* i Skövde, nr 256, angående begränsning av gifta kvinnors innehav av statstjänst och allmänt uppdrag.

Förslaget blev av kammaren godkänt.

§ 18.

Till bordläggning anmäldes statsutskottets utlåtande, nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare.

§ 19.

Justerades protokollsutdrag.

§ 20.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Ros</i>	under 12 dagar fr. o. m. den 29 jan.,
» <i>Morfeldt</i>	» 6 » » » 28 »
» <i>Björling</i>	» 5 » » » 1 febr.,
» <i>Sundström</i>	» 5 » » » 28 jan.,
» <i>Magnusson</i> i Tumhult	» 8 » » » 27 »
» <i>Lundkvist</i>	» 6 » » » 27 »
» <i>Andersson</i> i Falkenberg	» 5 » » » 27 »
» <i>Lindskog</i>	» 2 » » » 27 »
» <i>Olsson</i> i Hov	» 9 » » » 28 »
» <i>Anderson</i> i Linköping	» 8 » » » 29 »
» <i>Norsell</i>	» 5 » » » 29 »
» <i>Wallerius</i>	» 10 » » » 28 »
» <i>Johanson</i> i Huskvarna	» 4 » » » 28 »
» <i>Andersson</i> i Grimbo	» 5 » » » 28 »

herr <i>Gustafson</i> i Kasenberg	under 5 dagar fr. o. m. den 28 jan.	
› <i>Henrikson</i>	› 5 › › › 28 ›	
› <i>Göranson</i>	› 5 › › › 28 ›	
› <i>Magnusson</i> i Kalmar	› 5 › › › 28 ›	
› <i>Månsson</i> i Erlandsro	› 8 › › › 28 ›	och
› <i>Johansson</i> i Edsbyn	› 7 › › › 28 ›	.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12.44 e. m.

In fidem
Per Cronwall.

Fredagen den 28 januari.

Kl. 3.30 e. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde av herr andre vice talmannen.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträde den 21 innevarande januari förda protokollen.

§ 2.

Herr statsrådet *Rosén* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 50, angående pensionsförbättring åt f. d. löjtnanten vid Dalregementet Carl Gunnar C:son Carr; och
nr 51, angående pension åt förre båtsmannen Fredrik Andersson Tält.
Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande proposition, nr 45, angående indragning av telegraffullmäktige m. m.

§ 4.

Vidare föredrogs var för sig följande på kammarens bord liggande motioner; och remitterades därvid

till kammarens femte tillfälliga utskott motionen nr 262 av herr *Lindberg*;
till kammarens fjärde tillfälliga utskott motionen nr 263 av herr *Olsson* i Hov; och
till konstitutionsutskottet motionen nr 264 av herr *Anderson* i Linköping m. fl.

Vid härpå skedd föredragning av motionen nr 265, av herr Lindmark, angående befogenhet för länsstyrelse att ålägga väghållningsdistrikt att bidra till kostnaden för vägundersökning, begärdes ordet av

Herr Lindmark, som yttrade: Herr andre vice talman! Då den av mig väckta motionen torde vara av beskaffenhet att icke kunna remitteras till utskott, ber jag härmed att få återtaga densamma.

Kammaren biföll den av herr Lindmark gjorda anhållan.

Härefter föredrogs och överlämnades till kammarens första tillfälliga utskott motionen nr 266 av herrar Hallén och Jonsson.

§ 5.

Föredrogs, men bordlades åter statsutskottets utlåtande nr 11.

§ 6.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr Brännström *m. fl.*, nr 267, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 43, med förslag till lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden;

herrar Brännström och Lindmark, nr 268, likaledes i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 43, med förslag till lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden;

herr Wagnsson *m. fl.*, nr 269, angående ändringar i visst syfte i folkskolans undervisningsplan; samt

herrar Weijne och Wagnsson, nr 270, angående en centralisering av fortsättningsskolorna.

Dessa motioner bordlades.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes:

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 27 april 1923 angående rätt för Konungen att i visst fall åsätta särskild tullavgift;

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror;

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av ett mellan Sverige och Grekland avslutat handelsavtal; och

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i gällande tulltaxa av tullsatsen för korinter *m. m.*; samt

första lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning; och

nr 2, i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr förste vice talmannen *Hamilton* under den 29 jan.

» <i>Lagerkwist</i>	»	4 dagar fr. o. m.	den 29 jan.,
» <i>Magnusson</i> i Skövde	»	7 »	» 29 »
» <i>Olsson</i> i Blädinge	»	8 »	» 31 »
» <i>Eriksson</i> i Västbro	»	8 »	» 29 »
» <i>Wagnsson</i>	»	6 »	» 31 »
» <i>Björkman</i>	»	5 »	» 31 »
» <i>Andersson</i> i Ovanmyra	»	5 »	» 31 »
» <i>Hedvall</i>	»	5 »	» 1 febr.,
» <i>Johansson</i> i Brånalt	»	8 »	» 31 jan.,
» <i>Wirsell</i>	»	8 »	» 2 febr. och
» <i>Olsson</i> i Ramsta	»	3 »	» 2 » .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3.43 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Lördagen den 29 januari.

Kl. 3.30 e. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde av herr andre vice talmannen.

§ 1.

Föredrogs en av herr *Andrén* ingiven, av sjukbetyg åtföljd ansökning om ledighet från riksdagsgöromålen från och med denna dag till och med den 28 nästkommande februari; och blev berörda ansökning av kammaren bifallen.

§ 2.

Avlämnades följande Kungl. Maj:ts propositioner, nämligen:

av herr statsrådet *Rosén*:

nr 48, angående rätt för vissa lärare vid folk- och småskolor att för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna sig tjänstgöring vid lotsbarnskola;

nr 52, angående de icke rättsbildade domsagobiträdenas avlöningsförhållanden och anställningsvillkor;

nr 53, angående inköp av ett markområde för anläggande av väg till folkskoleseminariet i Lund m. m.; och

nr 55, angående garanti för ett lån, avsett att upptagas av Kalix älvs flottningssällskap; samt

av herr statsrådet *Lyberg*:

nr 54, angående tullfri införsel av en telefonkabel; och

nr 56, med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Ovannämnda propositioner bordlades.

§ 3.

Föredrogos var för sig och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner:

nr 50, angående pensionsförbättring åt f. d. löjtnanten vid Dalregementet Carl Gunnar C:son Carr; och

nr 51, angående pension åt förre båtsmannen Fredrik Andersson Tält.

§ 4.

Vidare föredrogos var efter annan de på kammarens bord liggande motionerna; och remitterades därvid

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 267 av herr *Brännström m. fl.*; och

nr 268 av herrar *Brännström* och *Lindmark*; samt

till första tillfälliga utskottet motionerna:

nr 269 av herr *Wagnsson m. fl.*; och

nr 270 av herrar *Weijne* och *Wagnsson*.

§ 5.

Härpå föredrogos, men bordlades åter bevillningsutskottets betänkanden nr 1—4 samt första lagutskottets utlåtanden nr 1 och 2.

§ 6.

Vid nu skedd föredragning av statsutskottets utlåtande, nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare blev utskottets däri gjorda hemställan av kammaren bifallen.

§ 7.

Ordet lämnades härefter på begäran till herr *Jonsson*, som anförde: Herr *Interpellation*. talman! I september månad 1926 begärde stadsfullmäktige i Eskilstuna, att Kungl. Maj:tt måtte förnya den kungörelse av 1925, enligt vilken Eskilstuna stad tilläts att, i överensstämmelse med 9 § i lagen av den 10 mars 1923 om vissa bestämmelser rörande hyra, under ytterligare ett år föreskriva skyldighet för hyresvärd att anmäla hyresledighets inträdande och upphörande. Framställningen ifråga beslöts av stadsfullmäktige utan meningsskiljaktighet och tillstyrktes av magistraten.

Kungl. Maj:ts beslut gick emellertid i en för staden oväntad riktning, ty framställningen blev avslagen.

I anledning av denna utgång av ett försök att få Kungl. Maj:ts tillstånd att tillämpa föreskrifterna i 9 § 2 mom. av förberörda lag, torde det anses förklar-

Interpellation. ligt att man nu gärna önskar veta, när den nuvarande regeringen anser, att en kommun, som har laglig skyldighet att inrätta bostadsförmedling, bör kunna räkna på stöd av bestämmelsen i nämnda moment. Följaktligen anhåller jag om kammarens benägna tillstånd att till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet få framställa följande frågor:

(Forts.)

1. Är herr statsrådet principiell motståndare till att 9 § 2 mom. i lagen av den 10 mars 1923 om vissa bestämmelser rörande hyra hädanefter kommer i tillämpning?

2. Varom icke, kan och vill då herr statsrådet, till ledning för våra städer vid framtida behandling av denna fråga, ange, hurudana förhållandena böra vara på bostadsmarknaden i en stad, där obligatorisk bostadsförmedling förekommer, för att vederbörande stadsfullmäktige skola ha fog för att begära införande av den anmälningsplikt, varom förutnämnda lagrum talar?

Ifrågavarande anhållan blev på begäran bordlagd.

§ 8.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Heiding*, nr 271, angående minskning av antalet ledamöter i riksdagens kamrar; och

herr *Mogård*, nr 272, angående utredning rörande det vid försäljning av varor tillämpade avbetalningssystemets omfattning och verkningssätt m. m.

Dessa motioner bordlades.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Brännström</i>	under 8 dagar fr. o. m. den	1 febr.,
› <i>Pehrsson</i> i Göteborg	› 8 › › ›	1 ›
› <i>Johansson</i> i Uppmälby	› 3 › › ›	30 jan.,
› <i>Laurén</i>	› 3 › › ›	31 ›
› <i>Johansson</i> i Arkösund	› 5 › › ›	1 febr.,
› <i>Bäcklund</i>	› 4 › › ›	29 jan.,
› <i>Heiding</i>	› 4 › › ›	31 ›
› <i>Olsson</i> i Högby	› 5 › › ›	31 ›
› <i>Herou</i>	› 6 › › ›	1 febr. och
› <i>Johanson</i> i Hallagården	› 5 › › ›	1 › .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3.48 e. m.

In fidem
Per Cronvall.